

153 161 Orth Pál
1924 SEPTEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

LXIII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

9. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1924. év II. felére 40.000 K (erd. altiszteknek 20.000 K)

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok (alap. kamat vagy tagdíj) és az időnkint közzétett pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Dr. Fodor László †

A kérellelhetetlen halál főiskolánknak Selmechányáról való elűzetése óta évről-évre szedi áldozatait a tanári karból. Öt év telt el azóta és immár az ötödik tanárunkat temettük. Ezuttal a régi tanári gárda egyik legtipikusabb, legmarkánsabb alakját veszítettük el, dr. Fodor Lászlót, akit 36 évi főiskolai tanári működése révén jóformán az egész mai erdőmérnöki kar személyesen ismert és becsült. Impozáns megjelenése, még öreg korában is változatlanul érvényesülő férfias szépsége jellegzetes arcával és tiszteletet parancsoló patriarchális szakállával mindenki figyelmét magára vonta. A tisztelet pedig még fokozódott abban, aki akár hivatalos munkakörében, akár családja körében közelebbről ismerkedhetett meg vele. Mint tanár, gondosan kidolgozott előadásával, művészi rajzolási és festészeti tudásával lebilincselte hallgatóinak figyelmét éppen úgy, ahogyan melegen érző szívével, atyai szeretetével és gondosságával lelkük érzelmeit kötötte le. Hosszu éveken át ő volt az ifjusági jóléti

intézmények vezetője, neki köszönhetjük, hogy a mensa, az internátus, ezek a háboru következtében oly nagy fontosságuvá vált intézmények fejlődése elejétől fogva oly irányba terelődtek, hogy nagy és nehéz feladataiknak valóban meg is felelhettek. Dr. Fodor László az utolsó pillanatig fáradhatatlanul és nagy erővel dolgozott az említett jóléti intézmények kiépítésén. Az elmúlt iskolai év első feléig még teljes birtokában volt életerejének, csak a második félévben léptek fel lélegzési és egyéb nehézségei, amelyek ellen hiába keresett gyógyulást, hiába keresett üdülést. A szünidők alatt családja nyugalmas, szerető körében, hetekig tartó nehéz, szenvedésekkel teljes küzdelem után Budapesten halt meg augusztus hó 17-én. Itt is temettük el a kerepesi temetőben, sirjánál szerető tanártársai nevében dr. *Mihalovits* János rektor, hálás tanítványai nevében pedig *Sady* József bányamérnökhallgató bucsuztatta el nagy halottunkat, akinek emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni.

Dr. Fodor László született 1855-ben, Szakolcán, Nyitra-megyében. Középiskoláit Pozsonyban végezte, utána egy évet a budapesti, hármat pedig a bécsi műegyetemen töltött, ahol tanári képesítést nyert, később — 1883-ban — Budapesten is szerzett tanári képesítést, 1887-ben pedig a kolozsvári egyetemen bölcsészeti doktorátust. 1878-tól kezdve tíz éven át a besztercebányai kir. főgimnáziumnál tanárkodott, a mennyiségtant és a mértant tanítva. 1888-ban a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiához neveztetett ki tanárrá, ahol az ábrázoló-geometriát, szerkesztési, szabadkézi és a térképrajzot adta elő. Munkaköre mindvégig az ábrázoló-geometria tanszéke maradt, bár az ismételt átszervezések előadásainak körét bizonyos mértékig megváltoztatták, egy ideig az elemzőmértan és graphostatika is ennek a tanszéknek előadási anyaga közé tartozott.

Még mint besztercebányai gimnáziumi tanár kezdte meg irodalmi működését és Wagner Alajossal együtt megírta „Rajzoló-geometria“ című tankönyvét, melyet később három külön könyvre osztva ismételten jelentetett meg, részben Wagnerrel együtt, részben egyedül. Könyveinek ér-

tékét mutatja, hogy rövid időközökben ismételt, sőt több kiadás vált belőlük szükségessé, amiket részben még mint gimnáziumi tanár, nagyobb részben már mint akadémiai, ill. főiskolai tanár irt meg. Legfontosabb munkái: Az ábrázoló-geometria elemei I. és II. rész. Rajzoló-planimetria. Rajzoló-stereometria. Constructiv planimetria. Ábrázoló-geometria. A körkonoid metszetei lappal. (Az erdélyi muzeum-egylet értesítőjében. XI. évf.) Zur Theorie der Verticalsonnenuhr. (Sitzungsberichte der kais. Akad. d. Wissenschaften. Wien. 89. kötet.)

A főiskolán tanártársainak bizalma két ízben tisztelte meg a rektori méltósággal, azonkívül a főiskola belső életében, valamint társadalmi téren is mindig nagy tevékenységet fejtett ki. Fáradhatatlan munkáját csak a legutolsó szünidőben váltotta fel a pihenés, mely Isten akaratából véglegessé vált.

Tanulmányút Sopron város erdejében

(1924. évi június hó 25-én.)

Zügn Nándor adatainak felhasználásával közli: *Róth Gyula*.

Dr. Hoffmann Gyula kezdeményezésére a kerületébe tartozó erdőbirtokok erdőmérnökei évenként összegyülekeznek egy-egy erdőbirtokon avégett, hogy azt bejárják, tanulmányozzák, a helyszínén megismerhessék, megbirálhassák az ott alkalmazott rendszert és eljárást. Az első ily bejárás két évvel ezelőtt volt a bajor királyi család sárvári uradalmában, múlt évben a zirci apátság szentgotthárdi erdejében, a folyó évben pedig a főiskola jelenlegi székhelyén, Sopronban. Minden egyes alkalommal 35—40 szaktárs találkozott és minden egyes bejárás más és más viszonyokat ismertetett és érdekesnél érdekesebb képeket mutatott a résztvevőknek. Szinte bámulatos, hogy a földrajzilag egymáshoz közel eső és ugy az orographiai alakulás, mint a fafaj és a termőhelyi viszonyok

szempontjából is aránylag csekély különbséget mutató erdőkben mily nagy változatosságot láttunk és mennyire egyéni bélyeget nyert az erdő a hosszú időn át a helyi viszonyokhoz alkalmazott más és más eljárás révén.

A résztvevők Sopron város déli vasúti pályaudvarán találkoztak, ahol a város részéről annak polgármestere: *dr. Thurner Mihály* — aki egyébiránt az egész uton velünk volt! — és *Zügn Nándor* erdőmester, valamint a már Sopronban időző résztvevők fogadták az érkezőket, onnan részben a város, részben annak polgárai részéről rendelkezésre bocsátott kocsikon a *Manninger*-féle erdei iskolához hajtottak.*

Itt a kirándulást vezető *Zügn Nándor* városi erdőmester rövidesen ismertette a város erdőbirtokát és az annak gazdaságában követett alapelveket és rendszert, azután pedig fél tíz órakor kocsin mentünk tovább a főiskola tanulmányi erdejének határáig, onnan gyalog folytattuk utunkat, eleinte a tanulmányi erdő, később a városi erdőgondnokság területén.

A rendezés mintaszerű volt, minden résztvevő a bejárandó erdő gépirásos leírását kapta kézhez, amely az egyes részek adatait tartalmazta sorszámokba szedve, a sorszámok a természetben minden részlet elején fel voltak tüntetve, úgy hogy mindenki megkapta a kellő tájékoztatást.

Az egyes részek leírását sajnálatomra el kell hagynom, mert — 19 pontból állván — tul sok helyet venne igénybe, ellenben a bejárt erdőbirtoknak általános leírását, az erdőgazdaság irányelveit és rendszerét az alábbiakban közlöm, felhasználva erre a szerző szives engedélyével az előbb említett tájékoztatót, amelynek tömör és találó előadásához nincs mit hozzátennem, sem elvennem:

Sopron város erdőbirtoka a múlt század közepén kereken 13.000 kat.hold volt. Az erdő részben királyi adományozás, rész-

* Ezt az érdekes és ma még talán hazánkban páratlan intézetet a *dr. Manninger*-család adományozta a városnak. Tüdőbetegségekre hajló vagy ezzel veszélyeztetett környékből kikerülő gyermekek laknak benne. Az intézetben levő gyermekek az erdő közepén, télen-nyáron szabadban — nyílt csarnokban — kapnak oktatást és foglalkoztatást. nyáron nyílt csarnokban, télen szobában, de mindig nyílt ablakok mellett alusznak. A fentartás költségeit részben a város, részben a társadalom viseli.

ben vásárlás útján került a város birtokába. Uralkodó fafajai voltak a kocsántalan és csertölgy, bükk, gyertyán, nyír és nyár. A tülevelűek a régebbi időkben a városi erdőben összefüggő állományokat sehol sem alkottak, azonban egyes példányokban, vagy kisebb csoportokban már akkor is előfordult az erdei fenyő, a lucfenyő és itt-ott a veres- és jegegyefenyő.

Ez az erdőbirtok volt hivatva Sopron város és nyole urbéres községének, névszerint *Kelénpatak*, *Fertőmeggyes*, *Balf*, *Kópháza*, *Harka*, *Bánfalva*, *Ágfalva* és *Lépesfalva* községek tüzi- és épületfaszükségletének fedezésére. A város polgárságának csekély váltságdíj fejében kijáró famennyiség az egyes polgárok városi póttadója után igazodott, az urbéresek fajárandósága pedig urbéres telkenként volt megállapítva.

A város erdőmestere tehát a mult század hetvenes évéig úgy csinálta a vágatási tervet, hogy megállapítva a polgárság által a megelőző évben fizetett adó után járó famennyiséget, hozzáadta ehhez az urbéreseknek járó fatömeget s a kettő fedezésére azután annyit irt elő a rendelkezésre álló legidősebb erdőrészekből vágásra, amennyiből a szükséges tömeg kikerült.

Az évi használatok megállapításának ez a kezdetleges módja addig, míg a város lakossága kevesebb s az urbéresek szükséglete is kisebb volt, nem járt a városi erdők tulságos károsításával. Azonban a lakosság és az urbéresek szaporodásával, vagy talán a póttadó emelkedésével hova-tovább oda vezetett, hogy mind nagyobb területeket kellett évenként levágni s így lassan bár, de állandóan süllyedt a városi erdő átlagos kora. Mind fiatalabb s fiatalabb állományok kerültek kihasználás alá s mivel a fiatalabb állományok kevesebb fát adtak területegységenként, a vágásterület is évenként növekedett. Szóval Sopron város erdőgazdasága is oda jutott, hova minden erdőgazdaság jut, amelyik többet vág, mint amennyi a növedéke: a csődbe. Sulyosbitotta a helyzetet a városi marhatartó polgárság és az urbéresek legelőjogosultsága és a város, valamint falvak közelében fekvő erdőré-

szekben üzött mértéktelen alomszedés is. A letarolt területek felujítására ugyyszólván semmi sem történt, de nem is történhetett, mert a városi polgárság a neki járó fa után oly csekély váltságdíjat fizetett, hogy az a kitermelés és a városi faraktárba való befuvarozáson kívül alig fedezte az erdőt terhelő adókat s így az erdő után nem lévén jövedelem, nem jutott befektetésre sem.

Az örökös tarvágás minden ültetés és vetés nélkül, a legeltetés és alomszedés azután meghozták — mint mindennütt — itt is következményeiket: az értékesebb fafajoknak: a tölgynek, bükknek, csernek visszaszorítását, a gyertyánnak, nyirnek, nyárnak elburjánzását, a hézagos állományokat és az elkopárosodó gerinceken s meleg hegyoldalakon a csarap és áfonya térfoglalását.

Hogy ezt a lehetetlen gazdálkodást már tovább folytatni nem szabad, arra először *Rinaldi* városi erdőmester és az általa ide hívott szakértők mutattak rá a mult század ötvenes éveiben, megjelölve az orvoslás főbb teendőit is, amiket a következőkben foglalhatunk össze:

1. Különíttessenek el az urbéres falvak, illetve adassék ki ezeknek fa- és legelőilletményük fejében megfelelő erdőterület tulajdonul s saját kezelésükbe;

2. Mondjon le a polgárság ingyenfa-jogosultságáról s értékesítse a város erdőterményeit piaci áron, hogy így kellő jövedelem álljon rendelkezésre beruházási és utánpótlási költségekre és

3. térjen át a város a rendszeres gazdasági terv alapján való tartamos erdőgazdaságra.

A város értelmesebb polgársága belátta e javaslatok helyességét, azonban keresztülvitelük nem ment sem gyorsan, sem simán, mert tulságos sok magánérdeket sértett. *Rinaldi* meghalt, két utóda is már kilépett a városi szolgálatból, míg a 70-es évek végén megtörtént a volt urbéreszek elkülönítése és a polgárság lemondott az ingyenfáról. Azonban a rendszeres gazdasági tervek még akkor sem készültek el, mert a bizottsági kezelésnek véget vetett volna, amihez sok bizottsági tag érthető okból erősen ragaszkodott. Erre már csak az

1879. évi XXXI. tc. szoríthatta a várost. E törvény kényszere alatt készültek el, de még csak 1884-ben a rendszeres gazdasági tervek és ezek alapján folyt a gazdálkodás a városi erdőkben a jelen esztendőig, amikor új tervek lesznek az egész birtokról felfektetendők.

Az üzemtervek elkészítésekor a városi erdőbirtok területe már csak 10.000 kat. hold volt. A hiányzó 3000 kat. holdat nagyobb részben az urbéreszek kielégítésére használták fel, kisebb részben mezőgazdasági művelés alá vették. A berendezés a 10.000 holdat három, egyenként kereken 3300 kat. holdas erdőgondnokságra bontotta szét: 1. a *soproni* erdőgondnokságra, mely a várostól északra fekvő síkon és alacsony dombokon terül el, főleg tölgy- és csererdőkből áll s amelyeket az üzemtervek 40 éves forduló mellett sarjerdőgazdaságra rendeztek be (ezeket a tanulmányut nem érinti), 2. a *városi* és 3. az *ágfalvi* erdőgondnokságra, mely utóbbit a város a múlt évben főiskolai tanulmányi erdőgondnokság céljaira állami kezelésbe engedett át. E két erdőgondnokság a várostól délre 250—550 m. tengerszín feletti magasságu dombokon fekszik, az Alpok végnyulványain, csillámpalán nyugvó agyagtalajokon. Uralkodó fafajok a régi állományokban a kocsántalan tölgy, cser, gyertyán, helyenként bükk, elszórtan nyír, nyár. E két gondnokság mindegyike 3—3 üzemosztályra oszlik egy-egy vágássorozattal. (Kirándulásunk ezekbe a részekbe vezet!)

E két erdőgondnokságra az üzemtervek tarvágásos szál-erdőgazdaságot irtak elő fafajcserével és átmenetileg 60 éves fordulóval. Ugyanis ezekben az erdőkben mutakoztak a legnagyobb mértékben az alacsony forduló melletti folytonos tarvágások szomorú következményei abban, hogy nagy területen csak gyertyánból és nyírből, néhány elnyomorodott bükk- és tölgyсарjából álló erdők maradtak, vagy ritkás, girbe-görbe tölgyсарjak alul tele csarappal és áfonyával, oly gyenge növekvéssel, hogy 40 éves korukban alig adtak 40—50 ürméter silány tűzifát. Magról kelt faegyedeket alig lehetett találni, a tuskók pedig oly vének voltak, hogy alig hoztak сарjakat a gyertyán kivételével, mely a vágásterületeket a

szó szoros értelmében hatalmába kerítette. Ehhez képest az üzemtervekben a gyertyán visszaszorítása és az erdők értékének emelése érdekében a vágásoknak értékesebb fafajokkal való sűrű beültetését irták elő, még pedig akként, hogy a vágások egy sor luc, egy sor vörösfenyő és egy sor tölgygel ültetendőik be 1 m. csemete és 1.5 sortávolság mellett. Az üzemtervek intenciója a fenyőültetések előírásával nem az volt, hogy ezeket az erdőket végérvényesen fenyevekké alakítsák át, hanem a fenyőt 60 évig átmenetileg talajjavítónak és a gyertyán visszaszorítására kívánták használni, az egyharmad tölgy beültetését pedig azért irták elő, hogy a 60 éves forduló után természetes felújítás útján megvesse a tölgyszálerdőgazdaság alapját.

Ilyen berendezés alapján folyt a gazdálkodás az azóta elmúlt 40 éven keresztül. A merev előírást 1 sor luc, 1 sor vörösfenyő és 1 sor tölgy ültetésével az első husz éven keresztül pontosan betartották, kivételt csak ott találunk, ahol valamely évben ismeretlen ok miatt az egyik vagy másik fafajból nem volt csemete. Az ültetett csemetéknek a mindenütt előtörő gyertyán, nyír és nyársarjakkal szemben való védelme igen sok pénzt és munkát igényelt. Az állományok ezirányu gondozása az idők folyamán bizonyos állományápolási rendszerre fejlődött ki, mely nagy vonásokban a következőkből áll: A beültetett vágásterületeken 1—2—3 évig a fűvet sarlózásra adjuk ki, ezzel együtt jórészt a sarjakat is újra és újra levágják. Ahol a sarjak ennek dacára az ültetett csemetéket elnyomással fenyegetik, ott a fiatalost 8—12 éves korában alapos tisztításnak vetjük alá a sarjak teljes törevágásával. Ez a legtöbb helyen még jövedelemmel nem jár, ellenkezőleg tetemes pénzáldozatot igényel. 20—25 éves korukban vesszük az állományokat első gyérités alá, amikor a tisztítás után újra felnőtt sarjakkból már csak annyit hagyunk meg, amennyi a nemes fafaju fiatalos teljes süritésére szükséges. Ez már rendszerint jól értékesíthető rőzseanyagot szolgáltat, tehát jövedelmet ad. Ezután 40 éves korig többnyire nem bolygatjuk az állományokat, 40 éves korukban azonban újabb gyéritésnek vetjük alá őket, ki-

szedve az időközben elnyomott egyedeket. Ez a 2. gyérités rőzseanyagon kívül már vékonyabb dorongtüzifát és sok fenyőrudfát ad, mely utóbbi paradicsom- és szőlőkarónak, kerítéslécnak és gyümölcsfapóznának igen keresett s jól meg lesz fizetve. Természetesen ez az ápolási rendszer nem merev, hanem a viszonyokkal változik s velük el is tolódhatik.

Az előadottak alapján létrejött új állományok most már igen változók. Vannak helyek, hol az ültetett fajok közül az egyik a neki inkább megfelelő termőhelyi viszonyok miatt a többivel szemben kedvezőbb viszonyok közé került s ezért túlszárnyalta azokat. Így vannak lucosok nagyon kevés vörösfenyővel s alig valami tölgygel, vannak tölgyesek vörösfenyővel, de alig valami luccal s vannak végül olyan állományok is, ahol az elkésztett tisztítóvágás miatt csak a vörösfenyő maradt meg erőteljes fiatalkori növekvése révén, az ültetett luc és tölgy azonban teljesen eltűnt s helyét gyertyán, bükk, nyír és hárssarjak foglalták el. Ahol azonban sikerült kellő időben kezdett tisztítások- és gyéritésekkel a három fajtát 25—30 éves korig fentartani, ott az elegy előreláthatólag meg is fog maradni. Sajátságos a luc és vörösfenyő közé ültetett tölgy viselkedése a gerinceken, széles hátakon és enyhe lejtőkön. Az első 30 év alatt csak nagyon gyöngyösként sikerül sorait fentartani, a másik két faj állandóan elnyomással fenyegeti. Ebben a korban azonban erőteljes növekvésnek indul s 40 éves korban sok állományban már ő fenyegeti elnyomással a másik kettőt, úgyhogy némi segítséggel könnyen uralomra juttathatjuk.

Aki Magyarország középhegységeinek erdeit ismeri, annak az eddig elmondottak után alighanem feltűnik az, hogy miért nem használták itt Sopronban állományátalakításra a jegenyefenyőt, amikor ennek tenyészőve közelebb fekszik a mi vidékünk tengerszin feletti magasságához, mint a lucfenyőé és amikor a talajviszonyok — csillámpala málladékból keletkezett üde agyag — s a csapadékviszonyok is megfelelnek a jegenyének s amikor itt-ott természetes úton keletkezve is előfordul egy-egy példány? Erre kielégítő feletet adni nem tudok, azonban alig tévedek, ha ennek okát a

jegenyecsemete körülményesebb, nehezebb nevelésében keresem. Ezt a nehézséget is sikerült azonban legyőznünk egykét északi oldalon, friss talajon, szomszédos öreg fák árnyékába telepített csemetekertekkel, amikben minden különösebb árnyékolás nélkül már 10 éve nevelünk sikeresen jegenyecsemeteket és ujabban bükköt is. Már 12 év óta ültetünk jegenyefenyőt s eddig jó sikerrel. Van a jegenyefenyőnek még egy jó tulajdonsága, amely a mi viszonyaink között különösen ajánlja s ez a nagy árnyéktűrőképessége; ennél fogva sokkal jobban bírja a sarjak nyomását, mint a luc és elkéssett tisztítás mellett is többet menthetünk meg belőle a jövőnek, mint a lucból.

A felujításoknál már 15 év óta nem ragaszkodunk az üzemterv fentemlített merev ültetési előírásához, sem a fafajok, sem az ültetések kivitele tekintetében. Miután tapasztaltuk, hogy a soronkinti elegyítés mellett egyik-másik fafaj a legtöbb esetben elmarad s teljesen eltűnik, ujabban az elegyítést úgy csináljuk, hogy 8—10 sort ültetünk egy-egy fafajtából s e sorokat is 200—300 méterenként változtatjuk, ami által a különféle fafajok sakktábla szerint elrendezett foltokban elegyednek a vágásterületeken s a létért való küzdelem az eltérő fajok között csak a foltok szélére lévén korlátozva, minden fafajtából elegendő példány marad meg a jövő számára.

A sorbaültetést azonban megtartjuk, mert emellett sokkal könnyebb, olcsóbb és sikeresebb minden tisztítás és gyérítés, mint a szabálytalan ültetés mellett. A fafajok tekintetében is tartózkodunk minden merevségtől. Ültetünk az üzemtervekben előírt fafajokon kívül a nekik megfelelő helyen erdei és feketefenyőt, kőrist, juhart, égert, szilt, szelid gesztenyét és ujabban sok bükköt. Mindenütt védjük s ápoljuk a madárcseresznyét, mely nálunk mindenütt előfordul s 50—60 éves korában már kitünő butorfát ad. Egyáltalán úgy a fiatalosok telepítésében, mint az egész gazdaság vezetésében kerüljük a merev megkötöttséget, mert minden fafajnak s minden gazdálkodási módnak meg van a jogsultsága a maga helyén. Azért, ha van alkalmas magtermőfánk és nem késik tulsoká a magtermés, a természetes felujítást

is alkalmazzuk. Ha késik, nem várunk soká, mert vágásaink nagyon elgazosodnak, hanem mesterséges uton telepítjük be a fiatalost, akár alátételezés, akár vetés vagy ültetés útján. Állományviszonyaink még nem engedik a természetes felújításnak rendszer gyanánt való előírását, de nem is akar-nók mindenütt alkalmazni, még ha a természet sűrű mak-termésekkel segítene is, itt bővebben ki nem fejthető okok miatt. Miként a jó orvos csak alapos vizsgálat és megfigye-lés után állíthatja fel a biztos diagnózist s sikeresen csak úgy gyógyíthat, ha gyógymódját a beteg egyéniségéhez alkalmazza, úgy az erdőmérnök is csak a termőhelyi viszonyok alapos tanulmányozása után tudja elhatározni, milyen felújítási rendszert használjon, melyik fafajt hová ültesse s a telepített fiatalos ápolását is nem merev előírások szerint, hanem megfigyelései alapján a természet kívánalmai szerint kell intéznie.

A városi erdők berendezése óta elmúlt 40 év alatt az itt tárgyalt birtokrész 60 százalékan az állományok átalakítása és a fanemcsere befejezést nyert. Hogy az eddig vázolt mód-szerek és irányelvek alapján vezetett gazdálkodásunk mit eredményezett, azt a tanulmányuton résztvevő kartársaknak bemutatjuk s igazságos bírálatuk alá bocsátjuk. Tudjuk, hogy véges emberek vagyunk s tévedhetünk, azért szívesen vesszük hibáink felfedését, mert ezáltal is az erdő érdekében okulunk s mert minket minden ténykedésünkben „az erdő végtelen szeretete“ vezet.

Eddig tart *Zügn Nándor* erdőmester leírása.

Az egész bejárás öt és félórát vett igénybe, utbaesett az 518 m. magas Nyiresen álló „Muck“ messzelátó, amelyről az egész erdőbirtok áttekinthető és amely pompás kilátást nyújt; szép időben a pozsonyi vár, a Ság és Somlyó hegyek és a sümegi várrom látható, valamint a Semmering, Schnee-berg, Rax és Wechsel hegységek fenséges panorámája, az elkapcsolt Lajta hegység, Rozália, a landzséri és kőszegi hegyekkel egyetemben.

Általános feltűnést keltettek a már ismét jókarban tartott, színjelzéssel és felírásokkal ellátott turistautak, ame-

lyeket az erdőhivatal támogatásával a soproni „Dunántuli Turista Egylet“ tart fenn. Ez építtette az említett messzelátót is, amelyet a várost már ötven éve hűséggel szolgáló id. Muck Endre erdőgondnok tiszteletére a turisztika fejlesztése körül elért sok érdeme elismerésül Muck-messzelátónak keresztelt. Több mint 200 km. ily hosszú utat tart fenn az egylet hazánk mai területén, kb. ugyanannyit kapcsolt le Trianon.

Erdőgazdasági szempontból feltűnő nagy változatoságot mutattak a bejárt részek. Legjobban tetszett az út elején érintett 66 éves, bükkal elegyes, szép, kocsántalan tölgyes, amelynek egy része luccal van aláépítve, valamint a kocsántalan tölgynek a Deák-kut feletti hegyoldalon látható kitűnően sikerült természetes felujtása, ahol alátelepítés útján behozott jegenyefenyővel, a magától felverődött szelidgesztenyével és madárcseresznyével, továbbá pótlásképpen közberakott lucfenyővel elegyesen, tulnyomóan az 1914. évi termésből származó magról kelt kocsántalan tölgyujulat sűrűn lepi el a talajt. Nemkülönben tanulságosak voltak azok a részek, ahol a kb. 40 éves kocsántalan tölgy erőteljes fejlődéssel fölébe kerekedik a lucnak és vörösfenyőnek, továbbá a kb. 100 éves szelidgesztenye-állomány és annak tőszomszédságában 58, illetve 78 éves szép vörösfenyves, amelynek alja szelidgesztenyével és luccal van betelepülve.

Nagyon jó benyomást keltettek a csemetekertek, amelyek közül utunk alatt az erdőben elhelyezett négy kisebb kertet érintettük. Jóllehet az előző években szárazság uralkodott, a múlt évben a két év előtt vetett magvak is kifogástalanul keltek ki s a csemeték jól fejlődtek; az erdei fenyőt a *Lophodermium* ellen rendszeresen és kiváló jó eredménnyel permetezik. Legjobban tetszett az öreg fák védelme alatt elhelyezett 4-ik kert igen szép jegenyefenyő- és bükk-csemetekészlete, mely két fafajt éppen *Zügn* erdőmester helyezi a sokat használt luc- és erdei fenyő fölé.

Az általános vélemény oda csucsosodott ki, hogy a nagyon változatos, sok jót, kevés rosszat mutató, szeretettel-

jes, odaadó és nagy szakértelemmel végzett gondozásról tanuskodó erdő a főiskolai fiatalság számára tanulmányi erdőnek kiválóan alkalmas.

Délután három órakor érkezünk az erdőgondnok lakásához és a most épülő erdőmesteri lakházhoz, utba ejtettük a mellette levő állandó csemetekertet, amelyben a városnak saját kezelésben levő sikerült kis magpergetője is áll. Majd a közeli városligeti vendéglőben a város ebéddel vendégelte meg a résztvevőket, akik még aznap este ennek az érdekes és tanulságos napnak felejthetetlen benyomásaival távoztak.

A burgenlandi u. n. „erdőtiszti törvény“ kritikája.*

Rónai György erdőtanácsos felolvasása, melyet Lakompakon augusztus 21-én a burgenlandi mező- és erdőgazdasági egyesületben német nyelven tartott.

Az összes javak között az erdő az, amely minden kulturállam szervezetében legtovább tartotta meg a „közös tulajdon jellegét“, sőt az erdő használatának sajátossága, az időjárásra és közegészségre való befolyása — tehát közhasznú volta — miatt még most is, legalább a kihasználási mód szempontjából, korlátok közé van szorítva.

Minden kulturállam a kellő időben hozott erdőtvénnyel egyrészt megvédi az erdőt a tulságos elaprózástól, másrészt annak felujtási és kihasználási rendjét és módját előírja és ezáltal megvédi a köznek és tulajdonos utódjainak érdekét, a mindenkori tulajdonosnak esetleges tulkapásai ellen.

Ezenkívül az erdők törvényszerű és szakszerű kezelésének biztosítása végett, az erdőtvények a bizonyos nagyságu területtel bíró (Ausztria, Németország) vagy pedig a tör-

* Az általános nyomottság érzése mellett is örömmel üdvözljük az első fecskét, az első bátor híradást arról a nyílt, egyenes küzdelemről, amelyet a megszállott részeken élő honfitársaink közül a kisebbség jogaira való hivatkozással jeles szaktársunk indított meg. Szerk.

vényben részletesen felsorolt jogi személyek tulajdonában lévő erdőkre vonatkozóan (Magyarország) szakképzett erdőtisztek és erdőőrök alkalmazását és azoknak számát is előírja. Az ilyen erdőbirtokokon alkalmazandó kezelési és védőszemélyzet képesítését és minősítését illetően a szigorúan vett szakképzettségen kívül — éppen azért, mivel pl. az erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági személyeknek is tekintetnek — más természetű feltételeket is megkívánnak.

Ezek előrebocsátása után már most rátérek felszólalásom tulajdonképeni tárgyára.

A *szentgermaini* és *trianoni* békeszerződés következtében Magyarország területéből Ausztriához csatolt Burgenlandban a burgenlandi *Landesregierung* további intézkedésig még a magyar erdőtörvényt tartja fenn. A magyar erdőtörvény a 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok erdejében alkalmazott erdőtisztek és erdőőrök minősítésére vonatkozóan előírja, hogy csak az lehet erdőtiszt vagy erdőőr, 1. aki feddhetetlen előéletű; 2. aki az erdészeti főiskolát sikerrel bevégezte és az erdészeti államvizsgát, illetőleg erdőőröknél az erdőőri szakvizsgát belföldön letette és az erdőőrökre vonatkozóan 3. aki életének 24. évét betöltötte. A burgenlandi *Landesregierung* természetesen elsősorban a magyar erdőtörvénynek ezt a rendelkezését sietett megváltoztatni, az 1924 március 13-án „az erdészeti személyzet alkalmazásával és felkészítésével kapcsolatos követelményekről“ kiadott 10. számú törvénnyel.

Hogy ennek a törvénynek megalkotásánál politikai okok is vezérelték, az érthető és természetes, úgy vélem azonban, hogy éppen politikai okoktól vezettetve a kelleténél tovább mentek.

Hogy az alkalmazandó erdészeti kezelő- és védőszemélyzettől a német nyelv tudását és az osztrák állampolgárságot is megkövetelik, az természetes, igaz ugyan, hogy a *Reichsforstgesetz* az osztrák állampolgárság megkövetelésétől eltekint.*

*A törvény szözszerenti szövegét helyszűke miatt itt nem közölhetjük. Szerk.

Sérelmes azonban s a békeszerződés határozmányai ellen szól a szóbanforgó törvény 9. §-ában kifejezett az a rendelkezés, amely szerint a törvény 1—7. §-a *a már szolgálatban álló személyzetre is kiterjesztetik*. E szerint ugyanis az az erdészeti szolgálatban álló burgenlandi *osztrák* állampolgár, aki a viszonyoknál fogva a *magyar* és nem az osztrák erdészeti főiskolát végezte, illetve *magyar* államvizsgával és szakvizsgával bir, nem volna alkalmazható, holott a már idézett békeszerződések szerint, az átvett területeken lévő szakemberek szakvizsgái, illetve oklevelei elismerendők.

A burgenlandi erdőtörvény, tehát ebből a szempontból kiegészítésre, illetve helyesbitésre szorul, hogy a burgenlandi régi erdészeti alkalmazottaknak a régen szerzett és a békeszerződésben is biztosított jogai, a szóbanforgó erdészeti törvénynek hiányos rendelkezése folytán kétségbevonhatók ne legyenek.

De sérelmes a szóbanforgó törvénynek az 1. §-ban foglalt rendelkezése azokra a különlegesen burgenlandi illetőségű osztrák állampolgárookra is, akik még nincsenek, vagy nem voltak erdészeti alkalmazásban, de ugyancsak a viszonyok természeténél fogva *Magyarországon* végezték az erdészeti főiskolát s ott tették le az erdészeti államvizsgát. Ezek ugyanis, amennyiben Magyarország hasonló törvényt hozna, önhibájukon kívül sem Magyarországon, sem szülőföldjükön, Burgenlandban, nem volnának az erdészeti szolgálatban alkalmazhatók; Burgenlandban legfeljebb akkor, ha az eddigi vizsgájukon felül még az osztrák államvizsgát is letennék; Magyarországon pedig, ha magyar állampolgárokká válnának.

Amint látjuk, a *Landesregierung* erdőtörvénye, amelyet érthető politikai okokból tulajdonképen az idegen állampolgárok ellen, s azoknak az erdészeti szolgálatból való kiszorítása érdekében hozott, igen súlyosan sérti a *burgenlandi honosságu* fiatal szakemberek érdekeit és boldogulását, pedig ezek igazán nem tehetnek róla, hogy a kegyetlen sors tanulmányaik bevégzésével ilyen súlyos kétség elé állítja. Ugy tudom, hogy a burgenlandi fiatal szaktársak a *Landesregierung* erdőtörvényének sérelmes rendelkezései miatt már is fel-

szólaltak a *Landesregierung*nál. A törvény sérelmes intézkedésén csak úgy lehetne segíteni, ha novelláris uton kimondanák, hogy bizonyos időpontig elfogadják a burgenlandi honossággal bíró erdészifjuságnak magyarországi oklevelét, illetve szakvizsgáját, mert mindaddig, amíg ez meg nem történik, a burgenlandi erdőbirtokosok nem alkalmazhatnak burgenlandi fiatal szakerőket, hiszen csaknem valamennyi Magyarországon végezte iskoláit és ott tette le államvizsgáját, illetve szakvizsgáját.

Erdőgazdasági és erdőgazdaságpolitikai szempontból leginkább szó fér azonban az idézett törvény 3. §-ának ahhoz a rendelkezéséhez, amely szerint a testi, szellemi vagy erkölcsi fogyatékosságon kívül *egyéb körülmények is megengedhetetlennek minősíthetik az alkalmazást*, ha ezek az egyéb körülmények a hatóság véleményéhez képest az alkalmazandót szolgálatának ellátására képtelennek vagy kevésbé alkalmasnak mutatják. A törvénynek ez a rendelkezése *novum* az összes eddig ismeretes erdőtörvényekben és veszedelmet jelent nemcsak az erdészeti szakemberek boldogulása szempontjából, hanem veszedelmet jelent az erdők fentartására, a birtokosra és az erdőre nézve is.

Ezzel a gumizsinórszerűen nyújtható rendelkezéssel az erdőtisztek sorsa és alkalmazása kicsuszott az erdőbirtokosok kezéből és az első politikai hatóság képviselőjének hatáskörébe jutott.

Az erdész-szakemberek boldogulása kétségessé vált, mert hiszen az erdőtisztnak alkalmazása pl. a középiskola, az erdészeti főiskola elvégzése és az államvizsga letétele után „még mindig” „*az egyéb körülményektől*” és „*a hatóság véleményétől*” lesz függővé téve. Van-e még szak, amelynek képviselői hosszú előkészülés után ilyen bizonytalanság elé állíthatnak? Elhiszem azt, hogy „*az egyéb körülmények*” alatt csak olyan körülményeket kell érteni, amelyek legritkább esetben is csak politikai célszerűségből lesznek alkalmazva, de ki áll jól arról, hogy a „*Bezirkshauptmann*” személyes vagy más okokból „*Gutgesinnt*” és arra érdemes szakembereknek is elvágja a boldogulását; hiszen emberek vagyunk, s a törvé-

nyek alkotásánál az emberi gyarlóságokkal föltétlenül számolni kell. Nem szabad tehát egy egész szak képviselőinek a sorsát ilyen elasztikus törvénnyel egy „hatósági közeg” kezébe letenni.

Még veszedelmesebb ez a rugalmas rendelkezés erdőgazdasági, illetve erdőgazdaságpolitikai szempontból. A szakember alkalmazása ugyanis a birtokos jogköréből az elsőfoku politikai hatóság kezébe került. Ez ugyanis belátása szerint „*egyéb körülményekre való hivatkozással*” megtagadhatja a birtokos által kiválasztott szakemberek alkalmazását s ezáltal végtére olyan egyént erőszakolhat az erdőbirtokosra, aki vele szemben a hatóság érdekeinek megfelel. Eltekintve attól, hogy ez már önmagában véve is visszás helyzetet teremthet az erdőgazdaság sima és következetes vitelében, vajjon ki biztosítja az erdőbirtokost arról, hogy erdejének fentartása és szakszerű kezelése az elsőfoku politikai hatóságnál jó kezekben van.

Éppen a mi mai politikai fordulatokban gazdag társadalmi és állami életünk nem egy példát nyújt arra, hogy a mi állandóknak vélt hatósági közegeink hányszor voltak és hányszor lettek már szélsőséges irányú politikai pártok labdájává. Amerre nézünk, politikai ingoványokon járunk s a hatóságok képviselői már nem a régi szilárd alapok, amelyekre építeni lehet. Az évtizedekre érvénnyel bíró üzemtervek szerint kezelendő erdők sorsát és fentartását politikai pártok és labdák kezére bízni valóban könnyelműség. Mert az erdőt kezelő erdőtisztnek sorsát politikai pártképviselőktől függővé tenni annyit tesz, mint az évszázadok óta ellesett természeti törvények szerint élő és kezelendő erdőt tiszavirágéletű politikai eszmék forgatagába dobni és feláldozni. Hogy ez mennyire így van, azt szomorúan tapasztaljuk a Felvidéken, ahol az átesetelés után uralomra került — egyébiránt az erdőkulturához érzékkel bíró csehek — a „szabadsághoz” jutott plebs kedvéért ott dobták áldozatul a konzervatív kezelt szép felvidéki erdőket, ahol azt a nép kívánta s egyszerre elrontották a tartós erdőüzem folytatásának lehetőségét.

A szivemhez nőtt burgenlandi erdők fentartása és sorsa érdekében teszem, amikor arra kérem az itt összegyűlt erdőbirtokosokat, hogy az egyesület útján hívják fel a *Landesregierung*, s ha kell a *Bundesministerium* figyelmét arra, hogy a burgenlandi *Landtag* által hozott erdőtörvénynek ezt a legsérelmesebb és legveszedelmesebb szakaszát vegye felülvizsgálat alá és novelláris uton vegye ki az elsőfoku politikai hatóság kezéből az erdőtisztek és vele a burgenlandi erdők sorsát.

A budapesti fatőzsde

A fakereskedelem részéről rég óhajtott fatőzsde — mint értesülünk — a megvalósuláshoz közel áll.

Az érdekelt fakereskedői egyesületek által kiküldött bizottság a közelmúlt napokban foglalkozott a fatőzsde és ezzel kapcsolatos tőzsdebiróság alapszabályainak és ügyrendjének megállapításával s azok rövid időn belül az illetékes minisztérium jóváhagyása elé kerülnek.

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, alkalmas-e az idő a fatőzsde létesítésére s feltétlen szükség van-e annak sürgős megalakulására?

Kétségtelen, hogy határaink jogtalan megcsonkítása következtében a fatermékek értékesítése és a faszükségletek ellátása tekintetében a közvetítő kereskedelemnek az eddiginél sokkal jelentősebb szerep jut.

Tömegtermeléseink, nagy fűrésztelepeink tulnyomó része jogtalan megszállás alatt sinylük.

A jogbiztonság, a kereskedelmi érintkezés, kinnlevőségek behajtása stb. még mindig messze van attól, hogy a helyhez kötött, különösen a kisebb fogyasztó, az idegen impérium alá került termelővel könnyen összeköttetésbe lép-hessen.

Mindezeket a nehézségeket fokozza a hitelviszonyok rendezetlensége s az a bizonytalanság, ami a valorizáció, kamatfizetés stb. tekintetében még a birói eljárásnál is fenáll.

Sokkal nagyobb szerep jut azért a tisztán kereskedelmi, a termelést fel nem ölelő tevékenységnek, mint azelőtt.

Biztosra vehetjük, hogy a fatőzsdének, mint hivatalos üzletkötési helynek a beállítása nyugodtabb mederbe fogja az utóbbi időben nagyon is ingadozó irányzatú fakereskedelmet terelni és nem egy eddig szabadon garázdálkodó, a megbízható, komoly cégek hírnevét is kártékonyan befolyásoló zugkereskedőnek fogja a nyakát szegni.

A kereslet és kínálat egyensúlybajutását, az árak nyugodt kialakulását várhatjuk a fatőzsdétől és talán némi állandósulást az árakban, ami a komolyabb előreszámítást is lehetővé fogja tenni.

Ez az utóbbi szerep lesz az, amelyikből a termelő-erdőgazdaságra nézve is jelentősebb hasznót várhatunk.

Az erdőgazdaságban a termeléssel járó rendkívüli kiadások, a beruházások számszerűleg óriási költségei, a valutáris bizonytalanság és az ezzel járó árhullámzások valószínűleg még hosszú időn át kényszeríteni fogják éppen a házilag való termeléssel foglalkozó birtokost arra, hogy termelvényeinek legalább egy részét előre adja el, vagy azokra nagyobb árueelőleget vegyen fel.

Ha a fatőzsde hivatása magaslatán fog állni, az ott kialakult ártételek lesznek azok az irányárak, melyekhez az ilyen lekötéseknél alkalmazkodni, simulni lehet.

Ezeknek az alapján mód nyílik majd arra, hogy az árhullámzások kockázata a termelő és kereskedő, vagy termelő és fogyasztó, esetleg a tövön eladó erdőbirtokos és termelővállalat között megfelelően megosztassék.

Megfelelő körütekintéssel ezek az árak igen jó tájékozással fognak szolgálni a szabadkézből történő eladásoknál.

Számolnunk kell azzal, hogy olyan általános érvényű árak, mint a gabonánál, a különböző fatermékeknél nem fognak kialakulni.

Egyrészt az ugyanabba a választékba sorozott anyagok minőségében mutatkozó eltérések, amelyeket a termőhelyben, az előállítás módjában stb. előforduló különbségek

okoznak, lehetetlenné teszik azt, hogy teljesen egyforma árak alakuljanak ki.

De másrésről a különböző termelések tarifális fekvése is erősen befolyásolja majd az árakat, mert a faanyagoknál a vasuti szállítási költségek az értéknek sokkal jelentékenyebb százalékat teszik ki, mint a gabonánál és más értékezebb termékeknél.

A háboru alatt kialakult azzal a szokással tehát, amely az anyagok árát az alacsony vasuti szállítási díjak miatt egyenlően szabta meg bármely feladóállomáson, szakítanunk kell s számolnunk kell azzal, hogy erdei termékeink árát azok minőségén kívül a fogyasztópiactól való távolságuk fogja szabályozni.

Mindezek dacára a fatőzsde jegyzései megfelelő kritika mellett az erdőgazdaság részére igen sok tanulságot és értékes ártételt fognak nyújtani.

A fatőzsdére vonatkozólag folytatott eddigi tárgyalásokba az erdőgazdasági érdekelttség bevonva nem lett.

Nem vehetjük ezt az eljárást zokon, mert hiszen a tőzsde hivatásánál fogva elsősorban kereskedelmi érdekeket szolgál.

Reméljük azonban, hogy a rokonszakhák egyesületei módját éjtik annak, hogy a tervezetekhez az erdőgazdaság képviselői is hozzászólhassanak.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

I.

Felhívás segélyek ügyében

Az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt jótékony alapítványokból decemberben kiosztandó segélyekre vonatkozó bélyegtelen folyamodványokat az egyesület (Budapest, V, Alkotmány-utca 6. szám) folyó évi november hó 15-ig fogad el.

Budapest, 1924 szeptember hóban.

A titkári hivatal.

II.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél beszerezhető könyvek jegyzéke:

	Á r a		Csomagolási és postaköltség
	tagoknak	másnak k o r o n a	
1. Belházy Emil: <i>Az erdőrendezés- tan kézikönyve</i> (1150 gr) — —	20.000	30.000	150 km-ig 6000 azon túl 7500
2. Gaul Károly: <i>Hazánk házi fa- ipara</i> (240 gr) — — — — —	10.000	15.000	3.000
3. Gellért József: <i>A bükktüzifa rom- lása és az ellene való védekezés</i>	3.000	4.000	1.500
4. Grundner—Schwappach—Bund: <i>Táblák álló fák és faállomá- nyok fatömegének meghatáro- zására</i> (310 gr) — — — — —	20.000	30.000	4.500
5. Hollendonner Ferenc dr.: <i>A fe- nyőfélék fájának összehason- lító szövettana</i> (1950 gr) — —	100.000	150.000	150 km-ig 6000 azon túl 7500
6. Kaán Károly: <i>Erdőgazdaság- politikai kérdések. II. kiad.</i> (125 gr) — — — — —	20.000	20.000	2.500
7. Kaán Károly: <i>Erdőgazdasági problémák</i> — — — — —	10.000	10.000	1.500
8. Péch Dezső: <i>A külföldi fánemek megtelepítése stb.</i> (370 gr) —	10.000	15.000	4.500
9. Pohl János: <i>Tangens-táblázatok</i> (150 gr) — — — — —	10.000	15.000	2.000
10. Tagányi Károly: <i>Magyar erdő- szeti oklevéltár, 3 kötet</i> (5 kg 200 gr) — — — — —	100.000	150.000	150 km-ig 8000 azon túl 10 000
11. Vadas Jenő: <i>Az akácfa mono- gráfája</i> (540 gr) — — — — —	30.000	40.000	6.500
12. Zemplén Géza dr.: <i>Fából készített cukor és alkohol</i> (200 gr) — —	10.000	15.000	2.500
13. <i>Az alföld fásítására vonatkozó röpiratok</i> (7 drb), amennyiben még rendelkezésre állanak, díjtalanul küldetnek; füzetek- ként 1000 korona a csomagolási és postaköltség.			
14. <i>Erdészeti Rendeleték Tára</i> : 1891., 1897., 1898., 1900., 1905., 1908. és 1909. évfolyamai 5000—5000 koronáért és egyenként 2000 korona csomagolási és postaköltségért, az 1906—7. évfolyam 8000 koronáért, az 1910—11. évfolyam 10.000 koronáért és az 1912—15. évfolyam 16.000 koronáért kaphatók. Utóbbiak postaköltsége 3000, illetve 6000 korona.			

Kérjük a könyv árának és a jelzett csomagolási és postaköltségnek előzetes beküldését az Országos Erdészeti Egyesület címére (Buda-pest, V, Alkotmány-utca 6. szám.)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Hirdetmény.

Az erdőőri és vadőri szakvizsgák 1924. évi október hó 20-ikán s az erre következő napokon Budapesten, Miskolcon, Pécsen és Szombathelyen fognak megtartatni.

Akik az erdőőri vagy vadőri szakvizsgát letenni óhajtják, az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1924. évi szeptember hó 30-ig az elől megnevezett kir. erdőfelügyelőségek közül annál nyújtják be, amelynek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

Budapest, 1924. évi augusztus hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

K Ü L Ö N F É L É K

Halálozás. Báró *Podmaniczky Géza* nagybirtokos, az O. E. E. alapítótagja, 1875—78. évek alatt alelnöke — mint utólag sajnálattal értesülünk — még a múlt év folyamán elhunyt. Manapság már kevesen vannak, akik szemtanúi lehettek nyilván nem mindennapi munkásságának és közérdekű működésének, amely legfontosabb törvényalkotásunk, az 1879 : XXXI. t.-c. idejére esik.

Enders Haller Frigyes, főerdőmérnök, tart. tüzérfőhadnagy, az O. E. E. rendes tagja, folyó évi augusztus hó 9-én, 54. életévében Mezőkövesden elhunyt.

Béke hamvaikra.

Személyi hírek. *Biró János* miniszteri tanácsos saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából kormányzói elismerésben részesült.

Nem hagyhatjuk ez alkalommal szó nélkül ezt a híradást, amelynek megjelenésével egyidejűleg az állami erdészeti tisztikarnak ismét egy igen érdemes tagja távozik el a közszolgálat köréből.

Sokan még mint tanársegédre (1887.) emlékezhetnek rá. Maradandó emléket hagyott hátra 10 évi erdőfelügyeleti szolgálata alatt a székelyföldi erdő- és legelőelkülönítések nagy körültkintést igénylő végrehajtása során. *Berendi* Bélával egyetemben az ő nevéhez fűződik a ligetes legelőerdőüzem meghonosítása, közéleti szereplésének súlypontja azonban az erdészeti szolgálat körén kívül, a székelyföldi miniszteri kirendeltségnél töltött 8 évi külső munkásságára esik, ahol a közlegelők megjavítása terén *Benkő* Pállal, enesei *Dorner* Bélával, gegei *Kiss* Ernővel és *Donáth* Sándorral a külföld irányu munkálatait meghaladó eredményeket mutatott fel. Így például az 1901—1907. évek során végzett munkálatok az osztrák eredményeket többszörösen felülmúlták, jóllehet azokhoz az osztrák kormány 73.6 százalékos államsegéllyel járult hozzá, míg a székelyföldön csupán 36.5 százalékos hozzájárulással rendelkeztek. 1910 óta a földművelésügyi minisztériumnak a közlegelők sorsát intéző ügyosztályába került, ahol legelőjavítási tervek készítésével, közlegelők megszerzésével stb. öregbítette érdemeit. A háboru kitörése után rövid ideig az Országos Gazdasági Bizottságnál működött, majd ismét visszatért régi ügyköréhez.

Értékes tapasztalatait nem hagyta elenyészni, mert 1911-ben sajtó alá adta a *Domb- és hegyvidéki legelők megjavítása, gondozása és rendszeres használatá*-ról írt „Utmutatás”-át, amellyel nagy elismerést szerzett az egész erdészeti szaknak.

Mint halljuk, nyugalombavonulása után is igénybeveszik fáradhatatlan munkaerejét. Legutóbb Debrecen város kérelmére a 42.000 holdas Hortobágy-pusztát járta be, hogy annak megfelelőbb hasznosítása érdekében javaslatot tegyen.

Lapunk zártakor értesültünk, hogy Coburg Fülöp Józsiás herceg ő királyi fensége *Bradofka* Károly erdőtanácsost főerdőtanácsosi címmel tüntette ki.

Az erdészeti kísérleti állomás kérelme a szakközönséghez. Szaktársaink és erdőbirtokosaink már ismét gyakran keresik fel kísérleti állomásunkat kérdésekkel és sűrűn kapunk vizsgálati anyagot.

Nagyon szívesen állunk a hozzánkfordulók rendelkezésére, de kérjük, hogy a vizsgálati anyagot mindig csak gondos cso-

magolással sziveskedjenek beküldeni: csemetéket, leveles galyat nedves mohába csomagolva és legalább 15—20 darabot, rovar, lepkét, vagy hernyót kemény kartondobozban, vagy üvegekben. Azonkívül pedig kérjük az észlelt kísérőjelenségeknek lehető kimerítő leírását.

Ismételten megtörtént, hogy két-három elszáradt csemetét küldtek be egyszerűen papirborítékban azzal, hogy kéri a megvizsgálást és a pusztulás okozójának megállapítását.

Amire a küldemény beérkezett, a száraz csemete szára összetöredezett, levelei apróra elmorzsolódtak. Ilyen anyag megbízható vizsgálatra nem alkalmas.

Az észlelhető kísérőjelenségek gondos leírása azért fontos, mert nagyon gyakran ebben már útmutatást kapunk a kérdés megoldásához, sőt biztos ítélet a kísérőjelenségek ismerete nélkül gyakran egyáltalában nem lehetséges, mert igen gyakori az az eset, hogy többféle tényező káros hatása egyesül és a primär okot éppen a külső jelenségekből lehet megállapítani.

Hozzáfüzöm, hogy nemcsak szívesen állunk a szakközönség rendelkezésére, hanem egyenesen kérjük, hogy az előforduló károsításokról és egyéb figyelemreméltó jelenségekről akkor is értesíteni sziveskedjenek, hogyha nem merül fel azzal kapcsolatban kérdezni való.

Magánuradalmi erdészeti nyugdíjasok válságos helyzete. Az összes társadalmi kategóriák között a legsanyarubb helyzetben élő magánuradalmi nyugdíjasok és kegydíjasok sorsáról rendkívül elszomorító értesüléseink vannak.

Igy tudomásunkra jutottak olyan esetek is, amelyekben az illető nyugdíjas és kegydíjas kizárólag a régi, békében élvezett amugy is igen csekély készpénzjárandóságát papirkoronákban kapja meg s ezenkívül semminemű természetbeni ellátásban nem részesül.

A magánuradalmak nagy része belátva ezt a tarthatatlan helyzetet, önként, emberies érzéssel rendezés alá vette ezt a nehéz kérdést, átérezvén azt, hogy nemcsak az írásos, hanem az *erkölcsi törvények* ereje is kötelez. A nyugdíjasok minden reménye a várva-várt valorizációs törvény ily irányu kiter-

jesztésében van összpontosítva, mely törvény végre egyöntetűen fogja rendezni ezt a rendkívül fonák állapotot. Értesülésünk szerint nincs kizárva, hogy a különböző érdekellentétek okozta nehézségek miatt még mindig munkában lévő törvénytervezet esetleg igen rövid időn belül a nemzetgyűlés elé kerülhet. Egyes nyugdíjasok, sőt szolgálatban álló alkalmazottak is az igazságszolgáltatás útját vették igénybe s amint tudomásunkra jutott, a bíróságok keresetüknek helyt adtak. (Cz.)

A bia—torbágy—pátyi orkán pusztításai a telki, közalapítványi erdőben. Junius hó 13-án délután 3 óra tájban itéletidő képében jelentkezett az a ciklon, amely — mint az akkori napilapokból is tudjuk — a három község 1350 lakóháza közül 550-et döntött és rongált össze. Emberéletben és súlyos sebesültekben okozott károknál 5 halottat, illetve 70 sebesültet jegyzett fel a krónika. Az elpusztított közalapítványi erdőnek védkerületi főerdőőrétől, mint közvetlen szem- és fültanútól halom, hogy délután 3 óra tájban rendkívül sötét fellegek jelezték a délkeleti és délnyugati irányból, hogy itt valami rendkívüli dolog fog bekövetkezni. A vihar ugyszólván csapadék nélkül tombolt, mindössze néhány súlyos esőcsepp és kevés jég hullott alá. A pusztító orkán csak mintegy 5—6 percig tartott s ezen néhány perc alatt végezte el elrettentő munkáját. A telkii erdőn mintegy 1 és fél kilométer széles sávban vonult végig s a közalapítványi erdőnek legszebb fejlődésben lévő részét semmisítette meg. Körülbelül mintegy 150 kat. holdra tehető azoknak az 50—70 éves állományoknak kiterjedése, amely területen oly mérvben pusztított, hogy az egész állományt tarolóvágással kell kihasználni. Ezenkívül ma még meg nem állapítható azoknak az erdőrészeknek a kiterjedése, amelyekben többé-kevésbé elszórtan, de mégis károkat okozott. Az elől említett 150 kat. holdon ugyszólván mindent ledöntött, helyesebben letört, lehajlitott. 70—80 cm. átmérőjű terebélyes tölgy magfákat, határjelző fákat egyszerűen kifordított helyükből, sőt volt eset, hogy derékban törte el azokat. Tulnyomólag tört inkább, mint döntött. Nagyon sok derékban tört s egyben elfacsart fát is láttunk; a bélkorhadt, sarjról kelt fákat azonban a vihar egyszerűen ledöntötte.

Azokban a fiatal és középkoru állományokban, amelyek a régmúltban nem voltak tisztítva, illetőleg gyéritve, a viharkár jelentékenyen nagyobb, ellenben a legutóbbi évtizedek alatt gondosan tisztított és gyéritett fiatalosokban a szélvész a gertyánt teljesen megkimélte s csak azokat az erőteljesebb fejlődésű és dusabb lombozatu kimagasló tölgyeket fordította ki, amelyek sarjról keltek.

A hárs legtöbbet szenvedett s e mellett sajátságos, hogy visszaszerzőképességének leginkább adta tanujelét, mert junius 13-a óta ugyyszólván valamennyi derékban letört hárs dusan be van növe üdezöld sarjhajtásokkal.

Láttam egy 8—10 szálból álló 20—25 cm. átmérőjű szil-facsoportot egy közös tősarjról felnöve, amelyet a vihar 4—5 méter magasságban úgy tört ketté, mintha vékony pálcikákkal lett volna dolga.

Sok tanulságot vonhatunk le első pillanatra is ebből a szomorú látványból, legfőképen pedig azt, hogy a *tisztításokat mielőbb állítsuk be, gondosan ismételjük s a bélkorhadás kezdő jeleit mutató, sarjról kelt egyedeket idejében távolítsuk el.*

Azokban az erdőrészekben, ahol tarolóvágást kell alkalmazni, a házilag osztermelés már folyamatban van. Jelenleg a közeli községekből szerzett mintegy 200 fűrészes dolgozik a maradványok eltakarításán. Tekintettel arra, hogy a termelés a széltörések miatt helyenként igen nehézkes, a munkások hatodrészért és az ágfa feléért vállalták a munkát, ezenfelül gondos ellenőrzés mellett kitermelik a szerfát is, melynek köbméteréért 2000 korona munkadíjat kapnak. Hozzávetőleg ágfával együtt mintegy 20—22.000 m³ faanyagot kell ilyen módon mielőbb kitermelni. (Cz.)

Adóelengedések az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben. Az 1909. évi XII. t.-c. 36—38. §-ai, az 1913. évi 50.000 p. ü. min. sz. alatt kiadott hivatalos összeállítás 98—116. §-ai értelmében *földadóelengedésnek* van helye következő elemi károk esetén:

Elemi csapások általában a földbirtoknál: 1. jégeső, árvíz és tűz; 2. *rovarek pusztítása* és növénybetegségek; 3. a szántóföldeknél fagy, árvíz, tartós szárazság, rozsda és burgonyavész,

kiütés és mezei egerek pusztítása; 4. a szőlőknél a floxera és egyéb kártékony rovarok; 5. *erdőknél a tűzkár, tartós szárazság, rovarok pusztítása, hóvihár és szélvihár*; 6. komlókerteknél a fagy; 7. egyéb esetről-esetre fölmerülő elemi csapások igényt nyújtó minőségét a kormány külön állapítja meg.

Az elemi károk a *községi előljárásánál írásban*, esetleg szóval jelentendők be és pedig *általában 8 nap alatt*. Árviznél ez a határidő attól a naptól számítandó, amelyen az árviz legmagasabb áradást elérte. A tartós szárazság és rovarok pusztítása a termés letakarítását megelőzőleg legalább 15 nappal jelentendő be. A szőlőkben okozott kár legkésőbb augusztus 15-ig esetleg táviratilag kell bejelenteni, *az erdei károk pedig 30 nap alatt jelentendők be*. Az elkésve beadott bejelentéseket a pénzügyigazgatóság elutasítja, de az elutasítás ellen a pénzügyminisztériumhoz címzett igazolási kérelmet lehet beadni a pénzügyigazgatóságnál, amely kérvényben azután a késedelmet meg kell indokolni. Az elemi károknál adóelengedés csak egy évre adható, *az erdei károknál azonban több évre is kiterjeszthető*. Az adóelengedés tárgyában a pénzügyigazgatóság határoz és az adóleirási jegyzéket a községházán előre közhirrre teendő 15 nap alatt közszemlére teszik ki oly célból, hogy sérelem esetén 15 nap alatt fellebbezést lehessen beadni a pénzügyigazgatóságnál.

A Baross-Szövetség szegedi kiállításáról. A szegedi kir. erdőfelügyelőség állami csemetekertjeinek az alföldi erdőtelepítés terén elért sikeres munkáját mutatja be tiz csemetekertben 60 kat. holdon termelt, 1—2—3 éves tű- és lomblevelű csemetéivel. Kiállított mintegy 50-féle fa- és cserjéből több különböző koru példányt. Csicseri Ormós Zsigmond erdőtanácsos a csemetekiállítás egy új módját mutatja be (a gyökér és lomb látható), mely különösen az alföldi kiállításokon szerepelt sikerrel, amennyiben az ákához ragaszkodó gazdák figyelmét a többi fanem gyors fejlődésére és előnyére hívja fel. A kiállított statisztika szerint az erdőfelügyelőség 1921-ben 1,262.000, 1922. évben 3,243.000, 1923. évben 4,179.000, 1924. évben 5,595.000 darab csemetét adott ki. *Scherg* erdőmérnök fényképei Csongrád vm. természeti emlékei gyanánt szolgáló négy ősfáját

(fehér és fekete nyár, tölgy és *Populus media*) mutatják be. *Scherg* ezenkívül egy a vadászati és erdészeti érdekeket egyaránt szolgáló 10 kat. holdas remis tervét, ugyanehhez egy lőállástervet és egy 15 kat. holdas vitézi telek fásítási tervét állítja ki. Dr. *Luncz* erdőmérnök grafikonjai az alföldi erdőterületek növekedését mutatják be. A kiállított ekekapa a csemetekertekben talál előnyös alkalmazást. A m. kir. földmivelésiügyi minisztérium a kiállítás helyén ca. 5000 példány tanulmányt bocsátott az érdeklődők rendelkezésére, melyek a fásítás és levegőjavítás, homokos és szikesterületek hasznosítása terén adnak utbaigazítást. Több kertészet szerepelt gyümölcsfaiskolájával, de izléses elrendezés és gazdag tartalmánál fogva mindegyiket messze tulszárnyalta gróf *Károlyi* Imre nagymágocsi (Csongrád vm.) uradalma, mely ősszel eladásra kerülő nagy facsemete- és diszbokorkészleteiből állított ki remek példányokat. Élősövényül *Gledicia*, *Maclura*, *Berberis* szolgált, belül pedig vadalma- és körte-csemete, a parkokba és vadvédelmi szempontból alátélepitésekre oly alkalmas *Machonia* és *Celtis*-től kezdve egész a bokorrózsáig mindenféle erdei és diszfa szerepelt.

MERNÖKI KAMARAI HIREK

A Mérnöki Tanács tagjainak kinevezése. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a Budapesti Mérnöki Kamara, a kir. József-műegyetem és a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola jelölései alapján *Bernauer* Izidor gépészmérnököt, a Székesfővárosi Gázművek igazgatóját, dr. *Bodola* Lajos nyug. műegyetemi ny. r. tanárt, *Böhm* Ferenc miniszteri tanácsost, *Chatel* Vilmos gépészmérnököt, a Székesfővárosi Közlekedési Rt. igazgatóját, *Gyürky* Gyula központi bányaigazgatót, *Hauszmann* Alajos ny. r. műegyetemi tanárt, dr. *Ilosvay* Lajos ny. államtitkárt, *Káán* Károly h. államtitkárt, *Kail* József Ganz-gyári igazgatót, *Kricsfalussy* Mihály miniszteri tanácsost, *Mandel* Gyula magánmérnököt, országos középítési taná-

csost, *Rimler Pál* erdőmérnököt, hercegi erdőtanácsost, *Sándy Gyula* műegyetemi ny. r. tanárt, *Schimanek Emil* műegyetemi ny. r. tanárt, e. i. rektort, *Schulek János* építész, dr. *Szarvasi Imre* műegyetemi ny. r. tanárt, *Térfi Béla* ny. minisztert, dr. *Vásonyi Lajos* gyárigazgatót, *Viczián Ede* miniszteri tanácsost és *Zsigmondy Árpád* m. kir. bányaugyi főtanácsost a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-c. 27. §-a alapján szervezendő Mérnöki Tanács tagjaivá három év tartamára kinevezte.

Tagjai ezenkívül háromévi időtartamra a Mérnöki Tanácsnak mint a m. kir. közigazgatási bíróság kiküldöttei: dr. *Bodó Farkas*, *Hubert Ottó*, dr. *Lampel Hugó*, *Szeless László* és dr. *Tholt József* közigazgatási bírák, továbbá mint a m. kir. szabadalmi bíróság kiküldöttei *Pompéry Elemér*, a szabadalmi bíróság elnöke, *Körös László*, *Przyborski Ottó*, *Staihl Andor* és *Vásárhelyi László* szabadalmi bírák.

A mérnöki rendtartásról szóló 1923:XVII. t.-c. végrehajtására vonatkozó II. sz. utasítás (79.705—1924. K. M.) megjelent. Ennek a rendeletnek alapján az 1923:XVII. t.-c. mindama rendelkezései, amelyeket a 78.100—1923. K. M. rendelet eddig nem léptetett életbe, a fenti rendelet kihirdetésének napján (1924. augusztus 8.) életbelépnek. (1. §.) A Budapesti Mérnöki Kamara az általa megállapítandó ügyrend jóváhagyásáig a kamarai ügyeket ideiglenesen intézheti. Hasonló megbízást nyert a Mérnöki Tanács is. (2. és 3. §.) Önálló magángyakorlatot csak kamarai tag folytathat. Azokkal szemben, kik a kamarába való felvételük iránt, a rendelet kihirdetésétől számított 30 napon belül kérvényüket benyújtják, az utóbbi rendelkezés — a kérvény jogerős elintézéséig nem nyer alkalmazást. (4. §.). A mérnöki kamara tagjai kötelesek az 1923:XVII. t.-c. 31. §-a értelmében vezetendő jegyzékek *kötelező egységes megállapításáig* a hivatkozott adatokat feljegyezni és megőrizni, hogy azok a jegyzékek megállapítása után a kamara megalakulásának időpontjáig visszamenően utólagosan is bevezethetők legyenek. (5. §.) A Mérnöki Kamara a törzskönyvébe való bejegyzésért (mérnökhelyettesektől, földmérőktől stb.) beiktatási díjakat szedhet (6. §.) kamarai tag elhalálozása esetén a halálesetet felvevő közeg köteles a halálesetről a kamarát azonnal értesíteni

s egyben bejelenteni, hogy a kamarai tag hátramaradottjai gondnok kirendelését kívánják-e. (7. §.).

A 30-as bizottság által foganatosított felvételek ellen nincs helye fellebbezésnek. Mindamellett, ha a 30-as bizottság által jogérvényesen felvett tagnak tagsági jogosultsága ellen alapos kifogás merülne fel, erre vonatkozólag panasz emelhető a kamara választmányához.

A Mérnöki Kamara mint véleményező szerv. Az árvizsgáló bizottságok megszüntetése tárgyában kiadott 4850—1924. M. E. számú rendelet 2. szakasza egyebek között akként rendelkezik, hogy:

Amennyiben a felmerült szakkérdés műszaki természetű, és szakértői véleményre van szükség, ebben az esetben a szükséghez képest szakvélemény adása vagy szakértő kijelölése végett az 1923:VII. törvényükben szervezett Mérnöki Kamarát is megkeresheti az arra illetékes tényező.

A kamarai díjszabási bizottság kijelölése. A választmány *Farkas Kálmánnak*, a díjszabási bizottság régebben megválasztott elnökének javaslatára a választmány a díjszabási bizottságba tagokul az alábbi kamarai tagokat küldte ki: *Dorner Gyula*, dr. *Finály István*, dr. *Guóth Béla*, dr. *Mihailich Győző*, *Rényi Zsigmond*, *Strasser Miksa*, *Szesztay László*, *Tomka Emil*, *Trajber István* mérnököket, *K. Császár Ferenc*, *Hoepfner Guidó*, *Schoditsch Lajos*, *Tőry Emil* építészeket, *Bánó László*, *Borus Ferenc*, dr. *Hoór-Tempis Mór* kohómérnököket, *Bund Károly*, *Czillinger János*, dr. *Fazekas Ferenc*, dr. *Schultz Károly* erdőmérnököket, dr. *Emst Kálmán* és dr. *Pálffy Móric* geológusokat.

Az egyes szakbizottságoknak módjukban áll meghívás útján önmagukat a szükséghez képest kiegészíteni. A bizottságok szeptember hó folyamán megkezdik működésüket.

Az „Erdészeti Lapok“ 1924. évi IX. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 1200 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 200.000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres költségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apróhirdetéseknél egy szó 800 K, álláskeresleti hirdetéseknél 400 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben
készséggel áll az erdőbirtokos
és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(2. XII. 9.)

36 éves, kis családú erdőőr 16 éves gyakorlattal állást keres október 1-re. Fácán-, fogolytenyésztésben jártas, vizslaidomításhoz ért, mezőgazdasági gyakorlattal is bír. Volostsuk Péter erdőőr Parád (üveggyár).

(5. II. 2.)

Herceg Winditsch-Grätz Lajos Sárospatak melletti makkos-hotycai erdőbirtokának kezelésére okleveles erdőmérnök felvételik. Igényes ajánlat uradalmi várkezelőségnek. (12. I. 1.)

Erdészeti vagy hasonló más állást keres megbízható, szakiskolát végzett erdész. Cim a kiadóhivatalban. (14. II. 1.)

5000 darab, hároméves, iskolázott *lucfenyőcsemetét* venni. Ajánlatokat a kiadóhivatalhoz kérem beküldeni. (13. I. 1.)

22 éves, nőtlen, erdőőri és vadőri iskolát végzett *erdőőr* kitűnő bizonyítvánnyal, négy évi gyakorlattal *állást keres*. Cim a kiadóhivatalnál. (11. III. 1.)

Erdőmérnök 5 évi gyakorlattal, szenvedélyes vadász (tropikus vadászatokon is részt vett), kedvezőbb megélhetés biztosítása céljából állását változtatni óhajtja. Ajánlatot I. H. címre Erdészeti Lapok kiadóhivatalába kérek. (4. III. 2.)

Keresünk megvételre garantált, jóminőségű, 60 q kocsánytalan tölgymakkot, 30 q kocsányos és 20 q csermakkot, lehetőleg zsákokban folyó évi október-november havi szállítással. Ajánlatokat kér Coburg hercegi erdőhivatal, Pusztavacs, Pest megye. (9. II. 1.)

VUK M. ÉS FIAI BUDAPEST

FATERMELŐK ÉS FAKERESKEDŐK

ALAPÍTOTT: 1847

Vásárolnak tölgydongafa-, talpfa-, vagy tűzifatermelésre alkalmas erdőket tővön és feldolgozott fakészleteket.

Iroda: V. kerület, Kálmán-utca 10.

Fatelep: V. kerület, Váczi-ut 160.

(1. VII. 9.)

Tölgy-, bükk-, nyár-, hárs-,

DIÓ-GÖMBFÁT

*és egyéb keményfarönköket is
bármely mennyiségben vásárol*

Furnérgyár és Keményfatermelő Rt. Bpest, IX, Csont-u. 1.

(3. XII. 9.)

1227/1924. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyesített vármegyék köz. biz. gazd. albizottságának 1924. évi 1172. és 1972. kb. számú határozatai alapján pályázat hirdettetik a Tarpa nagyközség székhellyel szervezett s a tiszamenti m. kir. járási erdőgondnoksághoz tartozó tarpai védkerületi erdőőri állásra.

A kinevezendő erdőőr alkalmaztatása ideiglenes s állásában csak egy évi kifogástalan próbaszolgálat után lesz véglegesítve.

Javadalmazása az 5000/1924. M. E. sz. rendelettel az „állami rendszerű kezelőaltisztek és vármegyei altisztek” számára 1924 július 1-től kezdve járó 50 aranykorona havi fizetés, az ugyanezen rendelettel megállapított családi pótlék előzetes havi részletekben és az állami rendszerű kezelőaltisztek és vármegyei altisztek számára megállapított lakáspénz, valamint kiküldetések alkalmával napidíj és fuvarbér.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy az erdőőri szakvizsga letételét, egészséges testalkatukat, eddigi szolgálatukat, katonai viszonyukat, valamint erkölcsi és politikai magatartásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember hó 25-ig a nyiregyházi m. kir. állami erdőhivatalnál (Debrecen, Miklós-u. 26. sz.) nyújtsák be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Az állás legkésőbb október 15-én foglalandó el. (8. I. 1.)

Debrecen, 1924 augusztus 18.

Nyiregyházi m. kir. állami erdőhivatal.

250/1924. szám.

Pályázati hirdetmény.

A hajduhadházi Nagyerdőbirtokosság egy vezetőerdőőri és egy erdőszolgai állásra egy évi próbaidő kikötése mellett pályázatot hirdet.

I. Vezetőerdőőr javadalmazása: évi 12 (tizenkettő) méter-mázsa rozs forgalmi áru negyedévenként, előre fizetve. Természetben egy szoba, konyha és kamrából álló lakás 400 négy-

szögöl kerttel. Kettő katasztrális hold szántó, egy és fél kat. hold kaszáló. Négy rövidöl tűzifa, 3 tehén, 3 ló és 4 darab sertés legeltethetése az erdőn egy éven alóli szaporulatával. Száraz fával való tüzelés.

II. Az erdőszolga javadalmazása: Negyedévenként egy métermázsa rozs forgalmi ára előre fizetve. Természetben egy szoba, konyha és kamrából álló lakás 400 négyszögöl kerttel. Kettő k. hold szántó, 2 tehén, 2 ló és 4 darab sertés legeltethetése az erdőn egy éven alóli szaporulatával. Száraz fával való tüzelés. Két szekér széna kaszálhatása az erdőn.

A kinevezendők alkalmaztatása ideiglenes s csak egy évi kifogástalan próbaszolgálat után lesznek véglegesítve. Pályázhatnak szakvizsgázott erdőőrök és erdőszolgák. Jelenleg önhibájukon kívül állás nélkül levő állami erdőőrök előnyben részesülnek. Mindkét állás 1924. évi október hó 1-én elfoglalandó.

A hajduhadházi Nagyerdőbirtokossághoz címzett, az erdő-őri állásnál szakvizsga letételét, mindkettőnél egészséges testalkatot, eddigi szolgálatot, katonai viszonyokat, erkölcsi

KÖRMENDI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR

KÖRMEND (VAS MEGYE)

*Ajánl a legolesőbb napiáron szavatolt magas
csiraképességű erdei, fekete-, lile-, vörös- stb.*

fenyőmagvakat, *továbbá*

mésű akác-, juhar-, köris-, gledics-, éger- stb.

lombfamagvakat, *vala-*

*frisstermésű alma-, körte-, cseresznye-, mahaleb-,
myrabolán- stb.*

gyümölcsmagvakat

Fenyőmagpergetőtelepünk, mint ilyen, a legnagyobb Magyarországon

Nagyobb szükséglet esetén külön előnyös árajánlattal szolgálunk

Távíratí cím: Magypergetőgyár, Körmend

(7. LX 1.)

előéletet, életkort igazoló okmányokkal felszerelt kérvények 1924. évi szeptember hó 20-ig a hajduböszörményi m. kir. járási erdőgnodnoksághoz adandók be (Hajduböszörmény, városi erdő), ahol bővebb felvilágosítások kaphatók.

Hajduhadház, 1924 augusztus 30.

Koti Jeremiás

birt. jegyző.

(10. I. 1.)

Hadházy Miklós

birt. elnök.

Őszi vetésre keres a sárvári uradalmi erdészeti hivatal 142 hektoliter szlavóniai kocsányos tölgymagot megvételre, legalább 90% csiraképességgel, (*quercus sessiliflorát*). — 300 hektoliter kocsánytalan tölgymakkot, (*quercus sessiliflorát*), legalább 85% csiraképességgel. — 27 hektoliter bükkmagot (*Fagus silvatica*) legalább 90% csiraképességgel, továbbá 200.000 db egy éves bükkpalántot jó gyökérzettel, őszi és tavaszi ültetésre. Árajánlatokat kér az urad. erdőhivatal Sárvár.

(6. II. 2.)

Állást keres középiskolát, szakiskolát végzett erdőgazdasági, fakitermelési munkálatokban jártas, vadászatban jó gyakorlattal bíró fakitermelési üzemvezető. Susa Emil, Budapest, I., Sándor-utca 9.

(18. I. 1.)

Erdőőrnek vagy vadőrnek azonnali belépésre ajánlkozik 38 éves, özvegy, józan, megbízható, erélyes erdőőr, mezőgazdasági gyakorlattal is bír. Kiss János, Gyöngyös, Mátrafüred. (19. V. 1.)

Mérethibás és selejtes talpfák 1924. évi október hó 7-én eladásra kerülnek. Bővebb felvilágosítást nyújt postabélyeg beküldése ellenében a miskolci m. kir. erdőhivatal. (17. I. 1.)

200 q kocsánytalan tölgymakkot vennék. Árajánlatokat kér az aluljelzett hivatal. Szekszárd, 1924 szeptember 9. M. kir. közalap. Erdőgondnokság.

(16. I. 1.)

Alerdészi vagy ehhez hasonló alkalmazást keresek október 1—november 1-ig való belépésre. 24 éves, r. kath. vallású s nőtlen vagyok. Az erdőgazdasági szakiskolát 1921-ben jó eredménnyel elvégeztem, 37 hónapi belső és külső gyakorlattal, jó bizonyítványokkal és hasonló ajánlattal rendelkezem. Április 1. óta tényleges katonai szolgálatot teljesítek. Cim: Bendig Adolf 3. honv.-gyalogezred II. zlj. II. nehéz géppuskás század. Székesfehérvár.

(15. I. 1.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1924. évi IX. füzetének tartalma.

	Oldal
Dr. Fodor László †	151
<i>Róth Gyula</i> : Tanulmányut Sopron város erdejében (<i>Zügn</i> Nándor adatainak felhasználásával).	153
A burgenlandi u. n. erdőtiszti törvény kritikája (<i>Rónai György</i> felolvasása Lakompakon, augusztus 21-én).	163
A budapesti fatőzsde.	168
<i>Egyesületi közlemények</i> : I. Felhívás segélyek ügyében	170
II. Az Országos Erdészeti Egyesületnél beszerezhető köny- vek jegyzéke.	171
<i>Hivatalos közlemények</i> : Felhívás az erdőőri és vadőri szakvizs- gák ügyében.	172
<i>Különfélék</i> : Halálozás. — Személyi hírek. — Az erdészeti kísér- leti állomás kérelme a szakközönséghez. — Magánuradalmi nyugdíjasok (kegydíjasok) válságos helyzete. (<i>Cz.</i>) — A bia- torbágy-pátyi orkán borzalmas pusztításai a telkii közalapít- ványi erdőben. (<i>Cz.</i>) — Adóelengedések az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben. — A Baross-Szö- vetség szegedi kiállításáról.	172
<i>Mérnöki kamarai hírek</i> : A mérnöki tanács tagjainak kinevezése. — A mérnöki rendtartásról szóló II. sz. utasítás megjelent. — A 30-as bizottság által fogatosított felvételek ellen nincs helye fellebbezésnek. — A mérnöki kamara, mint vélemé- nyező szerv. — A kamarai díjszabási bizottság kijelölése.	178
Hirdetések.	I—V